

Поуке Кур'ана - у кратким цртама (деловима)

[Српски – Serbian – صربي]

Центар промишљања за студије и
саветовање

Превод:

Сенад Мухић

Ревизија:

Фејзо Радончић

Љубица Јовановић

2015 - 1436

IslamHouse.com

﴿ هدايات الأجزاء ﴾

« باللغة الصربية »

مركز تدبر للدراسات والاستشارات

ترجمة:

سناد موهيتش

مراجعة:

رادونشيش فيزو
يوفانوفيتس ليوبيتسا

2015 - 1436

IslamHouse.com

Поуке Кур'ана у кратким цртама (деловима)

Први део¹

Сура (поглавље) Ел-Фатиха се осврће на следеће тачке:

1. Изношење захвале Богу;
2. Говор о исповедању вере само једном Богу, и тражење помоћи само од Њега;
3. Говор о упуту и њеном стварном значењу;
4. Врсте људи којима није подарена упута.

У сури Ел-Бекаре налазимо следеће:

1. Почетак суре Ел-Бекаре спомиње врсте људи, а то су: верници, неверници и лицемери, са посебним акцентом на говор о лицемерима.
2. Казивање о Адаму и његовом намесништву на Земљи.

¹ Кур'ан је последња објава и он у себи садржи тридесет делова (џузева) а у тих тридесет делова садржи 114 поглавља (сура). Сура се преводи као поглавље Кур'ана, а ајет (знак) као стих.

3. Увод у казивање о синовима Израиловим, а посебно о јеврејима, и њиховом односу према Објави, посланицима и другим људима.

4. Говор о крави у којем се налазе поруке за овај народ. Закључак тог казивања је: Опомена онемо ко се двоуми приликом прихватања прописа које је Бог поставио, и да такво двоумљење бива разлогом тврдоће срца.

5. Детаљан говор о опхођењу јевреја према Божијим посланицима и анђелима.

6. Опасност забрањивања спомињања Бога у џамијама као и њиховог рушења.

7. Спомињање Ел-Месциду-л-Харама (Кабе), и њеног обновитеља, као и начина обнављања.

Други део

1. Наставак казивања о јеврејима, њиховом ставу о окретању према Ка'би и одговор на тај став. Након тога се појашњава вредност овог народа.

2. Говор о томе да је чишћење душе важније од тога где ће ко да се окреће, иако је обоје битно.

3. Прописивање поста и прописи везани за њега. Ово је и једино место у Кур'ану где се спомиње

пост, па би требало мало више о томе да се размишља.

4. Појашњавање неких прописа везаних за ходочашће. У овом делу се даје предност прописима Хаџа који су практичне природе, док се у сури Ел-Хаџ више говори о прописима са верског аспекта.

5. Веома опширно се наводе прописи везани за породицу попут: брака, развода, дојења и повезаност свих ових прописа са богобојазношћу.

6. Повезивање прописа везаних за породицу са веровањем у Судњи дан, из разлога што веровање у овај имански шарт оставља велики траг на човека приликом спровођења прописа везаних за породицу.

7. У казивању о Џалуту налази се велика лекција о стрпљењу, и указивање на то да победа над непријатељима не зависи само од бројног стања војске.

Трећи део

1. У овом делу се спомиње најузвишенији ајет у целом Кур'ану, а ради се о ајету-л-курсијји.

2. Након ајету-л-курсијје спомињу се три казивања о којима треба добро да се размисли.

3. Подстицање на зајам и давање милостиње, и указивања на то да ђаво људе плаши сиромаштвом.

4. Упозорење на опасност бављења каматом, и да бављењем њоме човек објављује рат Богу и Посланику, мир над њим.

5. У овом делу се спомиње и ајет који говори о дугу и прописима везаним за њега, што указује на то да ислам води бригу и о економским питањима.

6. У наставку овог дела, у сури Али Имран се спомиње да је Кур'ан говор који раздваја истину од неистине и да код Бога, ниједна друга вера осим ислама, није прихватљива.

7. У казивању о Мерјем (Марији) је доказ да искрена намера и нијет (воља) утичу на послушност детета као и на то да ће да га Бог чува.

8. Појашњење да су Мојсије, Исус и Мухаммед, нека је на њих спас и благослов, били монотеисти и да су се супростављали многобоштву.

9. У овом делу се налазе и поруке везане за критиковање неке заједнице у смислу да је генерализовање приликом упућивања критике велика грешка, па макар се радило и о непријатељу. Размисли о речима Узвишеног:

„Има следбеника Књиге који ће ти вратити ако им повериш товар блага, а има и оних који ти неће вратити ако им повериш само један динар, ако га не будеш стално пратио.“

Четврти део

1. У овом делу се спомиње први Храм који је саграђен за људе, и указивање на један од доказа обавезности Хаџца.

2. Важност чврстог држања за Божије уже, јединства муслимана, и погубност разједињавања.

3. Указивање на битност наређивања добра и одварања од зла на начин да се оно спомиње пре веровања у Узвишеног Бога.

4. Погубност дружења са лошим друштвом.

5. Казивање о догађајима везаних за битку на Ухуду, затим указивање на утицај који греси имају на пораз народа, а од тих греха, између осталих, најтежи су камата и претерано улагање труда за стицањем овосветских добара.

6. Указивање на неке од особина богобојазних робова, о којима требаш да размишљаш како би постао један од њих.

7. Спомињање неких од контрадикторности које се налази код јевреја.

8. Завршетак суре Али Имран (од 190-ог до 200-ог ајета) има велику вредност. Ове ајете је Посланик, мир над њим, учио када би се из сна пробудио, зато нам је обавеза да о њима размишљамо.

9. Сура Ен-Ниса веома много ставља акценат на права слабих чланова једног друштва попут: сирочади, жена, потлачених који нису у стању да побегну и сл.

10. Ова сура спомиње прописе везане за наследство, а подела наследства је пропис који Бог није препустио људима, него се Он о томе побринуо, да се избегну међуљудски проблеми који се у већини случајева јављају због иметка.

11. Указивање на категорије жена које су забрањење за женидбу.

Пети део

1. Говор о односима једне породице, са посебним акцентом на однос супружника, затим указивање на начин решавања проблема који могу да буду међу њима и појашњавање принципа помирења.

2. Говор о Посланиковом, мир над њим, слушању ајета у којем је Узвишени казао:

„А шта ће, тек, бити када доведемо сведока из сваког народа, а тебе доведемо као сведока против ових?“

Посланика, мир над њим, је расплакао овај ајет, па какво онда треба да буде твоје стање?

3. Указивање на кривотворење информација од стране јевреја, њихове лажи и завидност. Упореди ове ајете са њиховим данашњим стањем.

4. Појашњење везано за поверавање одговорних функција онима који су их достојни, затим указивање на битност праведног поступања према људима.

5. Наредба покорности Богу, Посланику и представницима, и наредба обраћања Божијој књизи и пракси Посланика приликом разилажења.

6. Једна од особина лицемера јесте и суђење по другим законима мимо Божијег и не само то, него и одвраћање од тог пута.

7. Обавеза потпуног прихватања прописа које је поставио Узвишени Бог и Његов Посланик, мир над њим.

8. Наредба опрезности и одласка у борбу на Божијем путу ако за то постоји разлог.

9. Указивање на опасност од ђавола и његовог труда у завођењу људи.

10. Опасност бесправног убијања верника и претња великом казном ономе ко то учини.

11. Скраћивање намаза приликом путовања, и спомињање неких од својстава намаза који се обавља у страху.

12. Спомињање неких прописа везаних за опхођење међу супружницима: женина непослушност мужу, праведност, развод који мора да буде попраћен свешћу о Божијем надгледавању онога што се чини приликом тога.

13. Говор о лицемерима, њиховом пријатељству са Божијим непријатељима, о њиховој немарности коју при себи имају приликом обављања верских обреда и њиховој коначници на ономе свету.

Шести део

1. Говор о следбеницима Књиге, њиховим изјавама о Мојсију, мир над њим, њиховом ставу о Марији и Исусу, мир над њим.

2. Велики део овог дела Кур'ана заузима сура Ел-Маиде, која је једна од последњих објављених мединских сура. Ова сура ставља акценат на прописе везане за уговоре и придржавање истих, свеједно да ли се радило о ближњима или некоме ко нам није близак, па чак кад су у питању и неверници. Циљ свега овога јесте одгајање верника који ће да воде бригу о извршавању преузетих обавеза и уговора.

3. Ова сура спомиње неке прописе који се не налазе у другим сурама.

4. Почиње са веома детаљном разрадом прописа везаних за храну, спомињући неке врсте забрањених и дозвољених јела.

5. У њој се налази ајет који говори о абдесту (верској телесној чистоћи), неким његовим обавезним радњама, као и обавезама које се односе на купање.

6. Наредба извршавања обавеза према Богу и праведно поступање чак и према онима које не волимо.

7. Упознавање са природом односа следбеника Књиге према Богу и посланицима је веома важан фактор који утиче на наш однос спрема њих.

8. Позив Мојсија, мир над њим, да се уђе у Свету земљу, вредност испољавања истине, позивање

људи на добротворство и ослањања на Узвишеног Бога.

9. Говор о опасности неправног убијања, чињења нереда и указивање на вредност помагања другима и спасавања њиховог физичког или духовног живота.

10. Спомињање везано за објављивање небеских књига као и статус онога који не суди по ономе што је објављено.

11. Забрана пријатељства са јеврејима и хришћанима и опасност ћутње исламских учењака када су у питању кршења шеријатских (исламско-правних) прописа.

12. Оповргавање сумњи које су имали хришћани по питању Исуса, мир над њим, и понуда да се покају од свега онога што су казали.

Седми део

1. Овај део почиње спомињајући ко нам је ближи, а ко даљи међу следбеницима Књиге.

2. Спомињање неких правно-шеријатских прописа, као што су: откуп за прекршену заклетву, забрана алкохола и коцкања, затим забрана одређене

врсте лова као и казне која из тога произилази. Потом се говори о прописима везаним за опоруку, седоцима приликом тога и прописи уколико се не нађу сведоци муслимани.

3. Разговор између Исуса, мир над њим, и његових ученика који нису попуштали у своме захтеву да Бог спусти одређени знак који ће утицати на чврстоћу њиховог веровања.

4. Спомињање разговора између Исуса, мир над њим, и Узвишеног Бога, и Исусовог негирања било какве божанске особине у себи.

5. Увод суре ел-Ен'ам потврђује једноћу Створитеља, проживљење након смрти и посланство.

6. Саветовање оних који не прихватају и негирају Божију веру и претња да ће их, уколико наставе, снаћи оно што је снашло претходне народе.

7. Расправа Аврама, мир над њим, са својим народом. Ова расправа је једна од најбитнијих када је у питању потврда Божије једноће помоћу осећајних доказа.

8. Учвршћивање веровања у срцима кроз размишљање о Божијим створењима из којег произилази величање Бога.

Осми део

1. Појашњавање неких шеријатско-правних норми везаних за исламско веровање. Најважније од њих су: спомињање Божијег имена приликом приношења жртве и клања животиње, забрана конзумирања мяса животиња које нису заклане уз Божије име, а поготово мяса животиња које су заклане уз спомињање имена божанстава која обожавају многобошци.

2. Везивање срца за Узвишеног Бога када су у питању упута и заблуда доводи до тога да се само у Њега уздамо, што бива узроком да Он у наша прса усади упуту.

3. Детаљно спомињање појединих обреда које су измислили многобошци без било каквог доказа за њихово утемељење, као и одговор на њих.

4. Крај суре Ел-Ен'ам обухвата десет разних савета и упута о којима вреди да се размисли и да се по њима ради.

5. Почетак суре Ел-Е'араф доноси мало подужи разговор између ђавола и Узвишеног Бога, и начин завођења Адама од стране ђавола.

6. Након казивања о Адаму и ђаволу, Узвишени Бог нас зове са четири позива, па да ли има неко ко ће поуку да прими?

7. Након тога се спомињу разговори између становника Раја и Пакла, као и разговор са онима који ће бити на бедему, између Раја и Ватре. Покушај да замислиш себе као припадника једне од ових скупина.

8. Овај део се завршава са пет казивања о претходних веровесницима, зато требамо да размислимо о разлозима због којих су уништени они који су негирали веровеснике.

Девети део

1. Казивање о Мојсију, мир над њим, које је најдуже казивање, а разлог томе је његова повезаност са јеврејима и њиховим сплеткарењима.

2. Говор о Мојсијевој огромној патњи и великим проблемима које је имао са фараоном и јеврејима. Када год би се повећали проблеми, он би се још више поуздао у Бога који га никад није оставио на цедилу.

3. Када год би се искушења и тешкоће повећали, Мојсије, мир над њим, би саветовао свој

народ да се уздају у Узвишеног Бога, да буду стрпљиви, и давао им је до знања да ће Земља и све што је на њој да буде њихово и да ће богобојазни најбоље да прођу.

4. Говор о томе да је Божија милост већа од свега и да ће је Он подарити једној скупини људи о чијим особинама требамо да размишљамо како бисмо били међу њима.

5. Казивање о граду који се налазио поред мора и указивање на коначницу која ће припасти онима који саветују људе да чине добра дела и који им забрањују чињење лоших.

6. Казивање о човеку коме је Бог дао доказе, али се он од њих удаљио. Из овога треба узети поуку. Таквог је Бог упоредио са једном од најнечистијих животиња, а био је на највећим степенима почаста.

7. Говор о почетку стварања и негирање било какве могућности да божанства мимо Бога могу приуштити било какву корист онима који их обожавају.

8. Када су следбеници упитали Посланика, мир над њим, о плену, Бог им је дао до знања да постоји нешто што им је боље и вредније од тога, а ради се о богобојазности и поправљању међусобних односа.

Одговор на њихово питање долази тек након четрдесетог ајета суре Ел-Енфал.

9. Детаљно казивање везано за битку на Бедру, начину одласка у њу, као и о неким резултатима оствареним приликом ове битке.

Десети део

1. У њему се наставља описивање места на којем се одиграла битка на Бедру и говор о Посланиковом, мир над њим, сну.

2. Позив који обухвата шест савета из којих произилази успех и његова дуготрајност. Након тога се појашњава сплеткарење од стране ђавола као и кукавичлук од стране лицемера.

3. Крај суре Ел-Енфал говори о споју целог исламског света, а ради се о исламском братству које заједнички треба да учествује у помагању и ширењу исламске поруке.

4. Сура Ет-Тевбе почиње са одређивањем уговора који ће бити између Посланика, мир над њим, и многобожаца и стања мира или рата које ће да следи након тога.

5. Говор о прописима везаним за извршавање и кршење уговора од стране јевреја. Након тога долази забрана многобошцима да улазе у харем Мекке, као и забрана пријатељства са њима.

6. Пропис борбе против следбеника Књиге до момента док не почну да плаћају порез муслиманима и да ће да буду понижени и спомињање неких од њихових неисправних верских уверења.

7. Основа приликом рачунања времена јесу хиџретски месеци. Указивање на њихову светост, прецизност у рачунању хиџретске године и негирање неких неверничких обичаја везаних за свете месеце.

8. Подстицање верника да се што пре одазову позиву у борби на Божијем путу.

9. Куђење лицемера, оних који не иду у борбу тражећи при томе нека оправдања која нису исправна.

10. Спомињање особина лицемера и онога што им је Бог припремио, као и особина верника и њихове награде на ономе свету.

11. Забрана Посланику, мир над њим, да тражи помоћ од лицемера приликом џихада (борбе на Божијем путу) и забрана да за њих учи молитву и да тражи опрост.

Једанаести део

1. Наставак говор против лицемера, затим спомињање добрих и лоших бедуина², а након тога мухаџира³ и енсарија⁴.

2. Спомињање џамије чији циљ је био уношење раздора међу муслиманима, као и покварености намере приликом њене градње. Управо због овог разлога Узвишени Бог забрањује обављање намаза у њој и спомиње џамију која је преча за обављање молитве.

3. Особине људи који су (про) дали своје животе Богу. Потом се забрањује веровеснику и верницима да моле Бога за опрост многобошцима.

² Бедуини су арапска номадска етничка група. Подељени су на племена или кланове. Бедуини углавном живе у Сиријској пустињи и у пустињским областима Северне Африке, првенствено у Арабијској пустињи. Чланови бедуинског племена углавном верују да потичу од једног заједничког претка.

Бедуини углавном живе од узгоја оваца, дева и коза, а неки су ловци.
³ Онај ко се, у име Бога, исели да би сачувао исправну веру. Овде се мисли на муслимане Меке који су се 622. год. преселили из родне Меке у Медину остављајући куће, иметке, породице, и све што им је било драго и мило, само зато да би сачували и другима пренели Божију веру ислам.

⁴ Онај ко дочека мухаџира, подели са њим залогај иако је и њему потребан, и да му смештај. У овом случају се мисли на становнике Медине који су дочекали посланика Мухаммеда, нека су благослов и мир на њега, и муслимане поделивши с њима своје иметке и куће.

4. Када срце западне у велике грехе, треба да се сети казивања о тројници који су изостали из борбе и да о њима размисли.

5. Задњи ајети суре Ет-Тевбе говоре о вези људи са Кур'аном. Наводи се подела људи по том питању и зато треба да размислиш о свему томе како не би био међу губитничком скупинам.

6. Појашњавање Божијих знакова у свемиру (сура Јунус) и навођење неких примера који указују на постојање Бога и Његову величину.

7. Аргументовање Кур'ана и изазов многобошцима да направе нешто слично Кур'ану.

8. Размисли где је твој удео у особинама које спомиње Кур'ан у 57. и 58. ајету суре Јунус.

9. Одговор на питање који су то прави Божији пријатељи, оне које Бог штити. Размисли о ајетима број 62-64, како би био од скупине која се у њима спомиње.

10. Казивање о посланику Нуху (Ноа) затим о Мојсију и фараону са посебним акцентом на утапљање фараона како би то била поука свима.

11. Наредба Посланику, мир над њим, да устраје у веровању и слеђењу Објаве и наредба да буде стрпљив све док Бог не донесе своју пресуду.

Дванаести део

1. Почетак суре Худ говори о многобошцима и њиховом порицању посланика и Објаве.

2. Казивање о посланику Нуху (Ноа), затим детаљно спомињање разговора између њега и његовог народа. Након тога Узвишени наређује Нуху (Нои) да прави лађу. У наставку се детаљно доноси казивање о поплави која је задесила његов народ.

3. У разговору између Нуха (Ноа) и његовог сина је доказ да је љубав према Богу изнад било какве друге љубави.

4. Кроз казивање о посланику Худу (Евер), мир над њим, наводи се поука која указује да је тражење опроста један од узрока стицања духовне, али и физичке снаге.

5. Народ Худа (Евера) је оптуживао и вређао свога посланика и спомињали су га као онога кога је Ђаво избезумио. Он је све то трпео и у Бога се уздао, па га је Он спасио. Зато узми поуку из овог казивања.

6. Навођење многих казивања о веровесницима, као и о ономе кроз шта су пролазили позивајући људе у Божију веру.

7. У казивању о посланику Шу'ајбу (Иотор) долази до изражаја економски аспект ислама. И приликом економских пословања требамо да имамо на уму Божије бдење над нама.

8. Кратки приказ догађаја између Мојсија и Фараона. Затим спомињање неких особености везаних за онај свет и спомињање две групације људи које ће бити тога дана: они који ће да буду срећни и они који ће да буду несрећни.

9. Сура се завршава наређивањем устрајности на Божијем путу, позива њему и стрпљивошћу на ономе што нас задеси.

10. Почетак суре по имену посланика Јусуфа (Јосиф) говори о зависти његове браће и о чињеници да је био искушан лепотом. Међутим, и поред свега тога, он је био устрајан и зато је успео.

11. Детаљно казивање о томе шта се догађало између посланика Јусуфа (Јосиф) и његове браће, од његовог бацања у бунар до доласка у кућу владара Египта.

12. Говор о покушају завођења посланика Јусуфа (Јосиф) од стране владареве жене и указивање на разлог који је утицао да посланика Јусуф (Јосиф) не падне у то искушење. Тај разлог је био искреност спрам Бога, па зато размисли да ли имаш довољно

искрености са којом ћеш моћи да се одупреш искушењима.

13. Казивање о посланику Јусуфу (Јосиф) је доказ да, уколико човек заволи позивање у веру, он неће да престане тиме да се бави, па макар био и у затвору.

Тринаести део

1. Наставак казивања о Јусуфу, о доласку његове браће код њега и његовом захтеву да му доведу свога брата по оцу.

2. Саветовање упућено од стране посланика Јакуба (Јакова) својој деци, њихов долазак код посланика Јусуфа (Јосифа) и казивање о нестанку краљеве чаше.

3. Стрпљивост Јакова и исход те стрпљивости. Па да ли си узео поуку из свега тога?

4. Спомињање разлога који су довели Јусуфа на позицију на којој се налазио, а они су: богобојазност и стрпљивост. Буди стрпљив и богобојазан, постићи ћеш велики успех.

5. И поред многобројних несрећа које су задесиле Јакова, он је увек имао лепо мишљење о Богу и зато се нимало није променио.

6. Након свега што је прошао са браћом, његове стрпљивости и праштања њима, Јусуф моли Бога да га усмрти као муслимана.

7. Пред крај суре се спомињу нека знамења у космосу као и слање посланика.

8. Сура Ер-Р'ад почиње говором о космосу који указује на величину Узвишеног Бога. Након тога се наводе неки примери из Кур'ана који указују на његову величину.

9. У наставку се спомиње десет опорука или савета, које уколико неко спроведе у праксу, ући ће у Рај.

10. Сура Ибрахим (Аврам) почиње казивањем о Мојсију, мир над њим, и другим посланицима који су били послати њиховим народима, њиховом поуздању у Бога и стрпљивости.

11. Спомињање једне од сцена Судњег дана и одрицања ђавола од оних који су га следили. Зато се пази да не будеш један од његових следбеника које је он завео.

12. Спомињање примера о томе какав утицај имају лепа и ружна реч које се упуте некоме. После

тога се набрајају одређене благодати на којима треба захваљивати, па да ли си ти један од оних који се захваљују?

13. Долазак Аврама у Мекку је веома лепо казивање у којем се спомиње његово поуздање у Бога и величање Њега.

14. На крају суре Ибрахим (посланик Аврам) се спомиње завршетак оних који су били неверници и стање грешника на Дан кад Земља буде замењена другом земљом, а и небеса.

Четрнаести део

1. Сура Ел-Хиџр почиње указивањем на чување Кур'ана од стране Бога, као и указивањем Посланику, мир над њим, на недаће кроз које су пролазили и посланици пре њега.

2. Појашњавање и указивање на величину Божијих створења у космосу, спомињање проживљења након смрти као и докази који указују на његову могућност.

3. Детаљно казивање о почетку стварања човека и цина и наређивању Иблису да учини сеџду

(да се поклони из поштовања) Адаму и његовој расправи са Богом.

4. Детаљно казивање о посланику Авраму, Лоту и становницима Хиџра.

5. На крају суре Хиџр се спомиње лек за душевну тескобу, а тај лек је спомињање Бога и богослужење Њему.

6. Сура Ен-Нахл се још назива и сура благодати, зато размисли о њој и буди захвалан Ономе који нам је те благодати дао.

7. У сури Ен-Нахл се налазе разни докази који указују на једноћу Бога као и на ништавност многобоштва.

8. Спомињање оних који негирају истинитост Кур'ана као и оних који су у њега поверовали и указивање на коначницу сваке од тих скупина.

9. Након што је Узвишени Бог споменуо одређене благодати, спомиње становнике једног града који нису били захвални на благодатима и казну која их је задесила. Зато немој бити незахвалан на благодатима како те не би снашло стање које је снашло становнике споменутог града.

10. На крају суре се налази подстицај на позивање у веру, мудро и са лепим саветом и са

стрпљивошћу у недаћама које нас задесе приликом тога.

Петнаести део

1. Почетак суре Ел-Исра говори о веома важним чињеницама везаним за Месциду-л-Акса (Кудс/Јерусалим) и спомиње улазак синова Израилових и чињење нереди у њему.

2. Говор о упуту коју у себи носи Кур'ан, неким подацима везаним за овај и будући свет и о две врсте људи, једне која се труди да заслужи онај свет, и друге која жели само овосветска уживања.

3. Након тога се спомиње двадесет савета везаних за односе у друштву. Размисли о своме положају када су у питању споменути савети.

4. Расправа са многобошцима и обарање њихових доказа везаних за многобоштво. После тога се спомиње Иблис и разговор са њим везан за стварање Адама.

5. Упутства Посланику, мир над њим, и саветовање да се не приклања многобошцима него да се узда у свога Господара. Након тога се спомињу нека знамења у космосу.

6. Пред крај суре се олакшава Посланику, мир над њим, тиме што му се даје до знања да је пре њега и Фараон сматрао Мојсија, мир над њим, лажним послаником и да он није једини према којем се тако опходило. Затим се потврђује да је Кур'ан објава од Бога.

7. Сура Ел-Кехф обухвата говор о четири врсте искушења: искушење у вери, иметку, знању и снази.

8. Када је у питању вера, о томе можемо да прочитамо у казивању о младићима, становницима пећине који су пример за сваког онога ко жели да иде правим путем.

9. Искушење у иметку можемо пронаћи у причи о двојици људи, једном који је био богат, али је порицао Судњи дан и другом који је био сиромашан, али је веровао да ће да се врати своме Господару.

10. Када је реч о искушењу везаном за знање, то можемо пронаћи читајући казивање о Хидру и посланику Мојсију, мир над њим. У казивању о њима је веома добар пример за сваког онога ко тражи знање.

Шеснаести део

1. У овом делу се наставља говор о четвртој врсти искушења, а то је искушење везано за снагу. Казивање о Зулкарнејну је пример за сваког онога ко поседује одређену власт, јер га ово казивање учи да своју власт и снагу користи ширећи правду међу људима.

2. Сура Ел-Кехф завршава спомињући неке сцене везане за Судњи дан и изношење дела пред Богом и указивање на место које чека вернике и невернике.

3. Реч милост, са свим својим облицима, се у сури Марија спомиње шеснаест пута. Зато се потруди да пронађеш места где се она спомиње и да откријеш разлоге због којих се спомиње, како би је можда стекао у месецу милости.

4. Сура Марија почиње казивањем о посланику Зекарији (Захарија), мир над њим, и Божијој моћи која се огледа кроз то да је Зекарији подарио дете, иако је он био већ остарео и оседео, а уз то му је жена била нероткиња.

5. Детаљан говор о порођају Мерјеме (Марије), о рађању Исуса, мир над њим, као и његовом обраћању људима док је још био у бешици.

6. Казивање о посланику Ибрахиму (Авраму), мир над њим, његовој дискусији са својим оцем по

питају обожавања кипова. У овом казивању долази до изражаја Аврамова благост, који свога оца дозива ријечима: 'О бабука мој', и поред тога што је овај био многобожац.

7. Спомињање неких веровесника, а након тога и одређених сцена на Судњем дану. Потом се оповргавају докази оних који Богу приписују дете.

8. Почетак суре Таха почиње причом о Мојсију, мир над њим, о Божијој потпори њему, његовом одласку код фараона и сукобу са врачарима.

9. Фараонови врачари су у почетку дана били неверници, а на крају дана су постали верници, па зато, добро размисли о утицају вере на њихова срца.

10. Бог указује почаст синовима Израиловим тако што их спашава, а фараона потапа у море.

11. Казивање о Самирији и телету којег је направио, како би га синови Израилови обожавали у време када је Мојсије био одсутан.

12. Стање на Судњем дану оних који су окретали главу од Божије упуте и Кур'ана као и приказ једне од запрепашћујућих сцена тога Дана.

13. Указивање људима на ђавољево непријатељство које гаји према њима, а то се примети кроз причу о Адаму и ђавољевим дошаптавањима њему. Зато, буди опрезан.

14. Сура Таха се завршава једним начином олакшавања Посланику, мир над њим, због онога што многобошци говоре, у смислу да због тога не треба да се брине, него треба да буде чврст у вери ка којој позива.

Седамнаести део

1. Сура Ел-Енбија почиње опомињањем људи да ће да буду проживљени након што умру, да ће се то проживљење сигурно, без имало сумње десити и да је оно веома близу. Па да ли си спреман за такво нешто?

2. Потврда Божије једноће у сваком погледу, кроз навођење материјалних и видљивих доказа. Том приликом се спомиње и Судњи дан.

3. Казивање о Аврамовом рушењу кипова је веома добар пример који указује на важност јачине ослања на Бога и позудања у Њега.

4. Навођење многих казивања о претходним веровесницима, као и појашњавање начина на који су уништени они који су им се супроставили. Наводи се и начин који Узвишени Бог уздиже и чува своје штићенике.

5. Спомињање једног веома доброг примера повезаности посланика са њиховим Господарем који их је спасавао када су наилазили на потешкоће.

6. Закључак суре говори о коначници многобожаца и њихових божанстава. А након тога долази позив у испољавање вере само Једином Богу.

7. Сура Хаџи почиње страшењем људи тешкоћама које ће бити када наступи Судњи дан и о упозорењу на опасност слеђења ђавола.

8. Расправа са многобошцима везана за негирање проживљења након смрти. У вези овога се наводе докази који указују на могућност проживљења, као што су: почетак стварања човека, оживљавање земље након што је била неплодна.

9. Детаљно појашњавање начина на који је прописан хаџи Авраму и указивање на неке његове обавезне и похвалне радње.

10. Појашњавање једног од начина величања Бога, а оно се огледа у величању Његових светиња током обреда хаџа и клања курбана (овце).

11. У наставку се говори о протеривању мухацира из њихових домова и о обавезама оних којима Бог подари власт на Земљи.

12. Спомињање неких народа који су порицали своје посланике и указивање на неке од ђавољих сплетки.

13. Говор о неким доказима који указују на Божију моћ и снагу, спомињање проживљења након смрти, и расправа са многобошцима о том питању.

14. Крај суре спомиње следеће: позив у џихад (борбу на Божијем путу), успостављање Божијих одредби и поуздање у Бога.

Осамнаести део

1. На почетку суре Ел-Му'минун се спомињу одређење особине верника, које требаш проучавати како би увидео коју од њих поседујеш.

2. Казивање о посланику Нуху, мир над њим, и његовој захвали Богу који га је спасио народа неверничког.

3. Спомињање одређених казивања о претходним посланицима како би то утицало на срце Посланика, мир над њим, и како би олакшало његово стање.

4. Говор о појединим сценама као што су: смртни час, излазак душе, дување у рог. Након тога се

спомиње какав завршетак чека оне који поричу Божије ајете. Такве Бог плаши и упозорава ватром.

5. Почетак суре Ел-Му'минун почиње ајетом: **„Оно што желе – верници ће да постигну.“** Предзадњи ајет исте суре гласи: **„Неверници неће да постигну оно што желе.“** Разлика између ове две скупине је велика.

6. Сура Ен-Нур почиње говором о казни која чека онога ко чини блуд и ко другог за блуд потвара. Након тоге се појашњава и пропис међусобног проклињања супружника.

7. Казивање о потвори Аише (Посланикове жене) нас учи да информације требамо да проверавамо и да језик, од којег је велика опасност, требамо да чувамо.

8. Кроз ово казивање долазе до изражаја врлине Аише, Бог са њом био задовољан.

9. Опасност ширења бестидних гласина о верницима и верницама и препорука праштања онима који нам чине неугодности.

10. Наредба тражења дозволе уколико желимо да уђемо у туђу кућу, наредба обарања погледа и чувања стидних места од онога што је забрањено.

11. Саветовање да се ступи у брак и давање до знања да је Бог Тај Који даје опскрбу. Након тога се

упућује савет онима који немају могућност за брак да се суздрже. После тога се забрањује блуд и присиљавање робина да се тиме баве.

12. После тога се наводе примери Божије светлости као и примери неверничких поступака, а након тога се указује на неке од Божијих знамења у космосу.

13. Спомињање лицемера са давањем акцента на једну од њихових особина, а она је: одбијање Божије пресуде.

14. Бог обећава да ће вернике на Земљи да учини намесницима и да ће им дати власт, али под одређеним условима. Они се спомињу у 55. ајету суре Ен-Нур.

15. Пропис дечијег тражења допуштења за улазак код својих родитеља, пропис одлагања огртача када су у питању старице. Све ово су границе чистоте и честитости које појашњава сура Ен-Нур. Након тога се спомиње пропис конзумирања јела у кућама рођака.

16. Пред крај суре се позива на веома лепо опхођење са Послаником, мир над њим,

17. Почетак суре Ел-Фуркан почиње величањем Онога који је објавио Кур'ан.

18. Демантовање сумњи и лажи које су користили многобошци у своме негирању Кур'ана и Посланика, мир над њим.

Деветнаести део

1. Говор о неким сценама Судњег дана, са стављањем посебног акцента на опасност коју са собом носи лоше друштво. Зато буди опрезан пре него што прсте своје будеш гризао, кајући се због онога што си радио.

2. Спомињање неких примера о претходним народима и њиховом кобном завршетку.

3. Доказивање Божије једноће спомињањем одређених знамења која се налазе у космосу.

4. На крају суре Ел-Фуркан спомињу се особине робова Милостивог. Када их читаш, о чему размишљаш?

5. Сура Еш-Шу'ара почиње саветовањем Посланика, мир над њим, да не треба толико да се брине због тога што његов народ одбија истину.

6. У овој сури се наводи неколико казивања која доказују истинитост посланства Мухаммеда, мир над њим, којима му се даје потпора.

7. У казивању о Мојсију, мир над њим, долази до изражаја снага поуздања у Бога у најтежим околностима. Мојсије је казао: „Уистину, мој Господар је уз мене и Он ће излаз да ми нађе и правим путем ће да ме упути.“

8. Чисто срце је једино које ће бити од користи човеку на Судњем дану. Зато, добро провери да ли је твоје срце чисто или није.

9. Када је Ное, мир над њим, своме народу предочио одређене наредбе и забране, они су му запретили каменовањем. Ми се узнемиримо због само обичне речи, што јасно указује на разлику између нас и њега.

10. Худ, мир над њим, је подсећао свој народ на благодати којима их је Бог опскрбио и да је захваљивање на њима део богобојазности.

11. У казивању о Салиху се спомиње непокорност грешника и насилника. Зато се пази, како те не би завели.

12. Опасност слагања са неваљалим делима, па макар та дела човек и не чинио. У вези овога погледај како је скончала Лутова супруга.

13. Обожавај Бога као да Га видиш, јер ако ти Њега не видиш, Он тебе, уистину, види. Овај темељ долази до изражаја кроз казивање о посланику

Шу'ајбу (Иотор) , мир над њим, као и на крају суре Еш-Шу'ара, када Бог каже: „...**који те види када устанеш да са осталима молитву обавиш.**“

14. Сура се завршава напоменом о величанствености и вредности Кур'ана и наређивањем позива ка Узвишеном Богу.

15. У казивању о Мојсију и фараону долази до изражаја утицај охолости на негирање Божијих знамења.

16. Казивање о Худхуду. Размисли о његовој одговорности и труду који је уложио за Божију веру и о његовом непридавању пажње овосветским украсима који су се налазили код неверника. Он је сву пажњу посветио Божијој вери и тевхиду (веровању у је једног Бога).

17. Казивање о Соломану и Саби. У њему се појашњава како власт може да се користи у покорности Богу (у случају Соломона), односно у промовисању греха (у случају краљице Сабе).

18. Кроз казивање о Салиху, примети се да, колико год неверници сплеткарили, Бог њихове сплетке уништава, а они то ни не осећају.

Двадесети део

1. Поука из казивања о Лоту јесте: насилници и они који чине неред не желе међу собом да имају људе чистунце.

2. У сури Ен-Немл се наводи пет питања која постављају правила и принципе тевхида (веровања у једног Бога) и појашњавају истину свакоме ономе који жели да је разуме.

3. Одговор на неке од сумњи које су биле међу многобошцима и говор о неколико сцена Судњег дана.

4. Сура Ел-Касас почиње говором о томе да потлачени не требају да се брину за своју будућност, јер ће им Бог дати да буду вође на Земљи.

5. Детаљно казивање о рођењу Мојсија, његовом дојењу и одгајању у дворцу фараона и о начину на који је убио једног копта.

6. Шта закључујеш из догађаја у којем се спомиње да је једна жена веома стидљиво дошла код Мојсија, који је лежао у хладовини?

7. Одлазак Мојсија са породицом у своју земљу. Јачина Мојсијеве жеље за Аруном као помагачем је јасан знак да позивач у Божију веру треба да има помагаче на том путу. Некад даија

(позивач у вери) не може да нађе никог осим Бога, а Он је диван Господар и заштитник.

8. Многобошци су спознали да Посланик, мир над њим, говори истину јер им је он испричао казивање о синовима Израиловим, а није био присутан кад се све то догађало.

9. Божија моћ долази до изражаја приликом смене дана и ноћи. Када би Бог хтео могао би да учини да ноћ или дан трају вечно.

10. Казивање о Каруну⁵ и његовом иметку је доказ да иметак доноси власнику само проблеме уколико се не троши у сврхе које је Бог одредио.

11. Завршетак суре Ел-Касас говори о томе да ће се Посланик, мир над њим, након што је прогнан из свога завичаја, сигурно вратити у њега, као што је то био случај и са Мојсијем.

12. Почетак суре Ел-Анкебут спомиње врсте искушења на која наилази онај који људе позива у веру: искушење у породици, физичко мучење, искушење овог света. Излаз из свега тога налази се у ајету: **Оне који се буду због Нас борили, Ми ћемо, сигурно, путевима који Нама воде упутити.**

⁵ Човек из народа Израела, а савременик посланика Мојсија.

13. Мноштво примера о уништавању претходних народа нам даје до знања да ни ми од тога нисмо сигурни.

Двадесет и први део

1. Наредба да се са следбеницима Књиге расправља на најлепши начин, па како ли онда треба да буде када се разговара са братом муслиманом.

2. Крај суре Ел-Анкебут говори о размишљању о Божијим знамењима и о томе да борба на Божијем путу води ка Богу.

3. Сура Ер-Рум почиње говором о поразу Византинаца и да ће они, након тог пораза, сигурно да победе. Након тога се даје до знања да Бог помаже оног кога хоће.

4. Размисли о томе како Бог куди многобошце због њиховог немара према Ахирету (Будућем свету). Спознаћеш да је претерано давање пажње овоме свету велики отров и болест.

5. Позивање људи да размишљају о Божијим знамењима везаним за стварање човека, смену дана и ноћи, спуштање кише и сл.

6. Позивање ка томе да се буде устрајан у правој природном вери исламу и напомена да су

људска дела узрок нереди на Земљи, зато немој да будеш један од узрока ширења тог нереди.

7. Након тога се поново упућује позив ка размишљању о Божијим знамењима у космосу. Завршетак суре указује на важност стрпљења.

8. Сура Лукман почиње описом добротинитеља и њихове награде. Затим се спомињу они који купују приче за разоноду и њихова казна.

9. Савети Лукмана своме сину почињу са позивом ка веровању у једног Бога, затим добротинство родитељима и лепо опхођење према њима, па макар они били и многобошци. Приметно је да Лукман даје предност чишћењу веровања у срцу над делима. Размисли о томе и покушај да нађеш везу између тога и казивања о Божијим знамењима у космосу и о томе зашто многобошци искрено зову Бога када су у тешкоћи, а када уживају приписују Му друга.

10. Крај суре Лукман позива људе да се припреме за Судњи дан и спомиње кључеве невидљивог и непознатог света које познаје само Бог.

11. Сура Ес-Сеџда почиње казивањем о почетку и завршетку стварања и спомиње се да ће свако од створења да заврши или у Рају или у Ватри.

12. У сури Ес-Сеџда се спомињу неке од особина верника. Најважнија својства која воде човека ка вођству у вери јесу стрпљивост и потпуно веровање.

13. На крају суре се налази позив ка размишљању о Божијим знамењима у космосу као и позив да се напусте инације.

14. На почетку суре Ел-Ахзаб Узвишени Бог позива Посланика, мир над њим, да буде богобојазан. Да ли се ти љутиш када ти неко каже: „**Бој се Аллаха!**”?

15. Напомена да су мајке верника, супруге Посланика, мир над њим, као наше мајке и да у том смислу са њима не смемо ступити у брак.

16. Након тога се спомињу одређене сцене битке Ел-Ахзаб (савезници), које приказују стање верника и лицемера за време жестоке борбе.

Двадесет и други део

1. Говор о понашању Посланика, мир над њим, према својим супругама. Узвишени Бог саветује жене Посланика да бораве у својим кућама. Па да ли су наше жене боље од њих?

2. Спомињање неких врлина породице Посланика, мир над њим и врлина муслимана и муслиманки општенито.

3. Напомена у вези појединих прописа везаних за развод брака, као и прописа везаних за хиџаб (покривање) мајки верника. Бог се смислио за жени која њих узме за узор.

4. Прописи и правила везана за хиџаб (исламски начин покривања жене) и његово кориштење и његова повезаност са потпуном покорношћу Узвишеном Богу. После тога се упућује опомена лицемерима.

5. На крају суре Ел-Ахзаб се спомиње место на којем ће да заврше неверници и њихови следбеници и напомена људима на одговорност коју су преузели на своја плећа.

6. Сура Саба почиње оповргавањем правила многобоштва, као и принципа на којима су темељили негирање проживљења након смрти.

7. Начин на који су се веровесници опходили према благодатима. Они су Богу захваљивали на њима, док их је већина других људи порицала.

8. У сукобу следбеника са својим поглаварима је напомена верницима да морају да донесу исправну

одлуку кога ће да следе, како се не би због тога кајали.

9. Сура се завршава позивом многобожаца на размишљање и опоменом да их чека страшни дан у којем им неће користити ништа друго осим исправног веровања.

10. Сура Фатир почиње говором о Божијој милости и благодатима којима је обасуо људе. Након тога се људима даје до знања да морају да се пазе како их овај свет не би заслепео и како их ђаво не би надвладао и обмануо. Људима се указује на Божију величину и на потребу људи за Узвишеним Богом.

11. Приказ врста људи који су наследили Књигу, и указивање на коначницу која чека вернике и невернике.

12. На крају се многобошцима представљају необориви докази којима се доказује њихова немоћ и напомена да ће ружне сплетке погодити управо оне који се њима служе.

Двадесет и трећи део

1. Сура Јасин на самом почетку говори о Кур'ану и позиву који је Посланик, мир над њим, упутио многобошцима.

2. Након тога се наводи поука из примера становника једног села који су порицали посланике, као и пример човека верника који се спасио и који је водио бригу о своме народу, па је ушао у Рај.

3. Потом се спомињу нека од знамења у космосу, као и позив многобошцима да верују само у једног Бога и да напусте обожавање ђавола.

4. Сура Јасин се завршава потврдом Божије моћи када је у питању стварање и проживљење људи након смрти.

5. Почетак суре Ес-Саффат потврђује Божију једноћу, а као доказ томе су огромна створења која нико други осим Њега није у могућности да створи.

6. Говор о проживљењу након смрти и награди која чека вернике као и казни која је припремљена неверницима.

7. Пример у којем се спомиње разговор између становника Раја и становника Ватре појашњава опасност дружења са лошим друштвом.

8. Размисли о ајету: „**А када Нас је Нух зовнуо, Ми смо се лепо одазвали.**“ **Твој Господар на најлепши начин прима молитве.**“ Да ли си Га икада позвао?

9. Аврамова и Ишмаилова покорност Божијој наредби је најбољи пример плодова лепог одгоја деце.

10. На крају се оповргавају поједине сумње које су биле присутне код многобожаца. Закључак суре говори о томе да ће војска Божија засигурно да победи.

11. Сура Сад говори о врстама расправа како на Земљи тако и на небесима, па размисли о томе.

12. У овој сури се такођер саветује Посланик, мир над њим, да не буде жалостан по питању онога што многобошци раде и да за узор узме претходне веровеснике и да буде стрпљив као и они.

13. Размисли о томе како је Узвишени Бог потчинио Сулејману одређење ствари и дао му потпуну власт над њима, али то га није навело на охолост.

14. Размисли о начину понашања веровесника приликом упућивања молитве: **„И сети се роба нашег Ејуба када је Господару своме завацио: Ђаво ме на зло навраћа и мисли лажне ми улива.“**

15. Опис места на којем ће окончати они који су били богобојазни, а и они који су у злу сваку границу прелазили. Након тога се износи казивање о

Сотони који је због охолости одбио да се покори Богу и да учини сецду (покорност) Адаму.

Двадесет и четврти део

1. Овај део почиње наставком говора о искреном исповедању вере и претњи која се упућује многобошцима.

2. Не треба губити наду у Божију милост, јер Бог прашта све грехе.

3. Они који нису веровали у гомилама ће у Пакао да буду натјерани, а они који се буду Бога бојали у поворкама ће до Раја да буду одведени. Размисли у којој ћеш скупини да завршиш.

4. Сура Ел-Му'мин почиње спомињањем Божијег опроста и примања покајања од онога ко се покаје. Такође се спомиње и велика претња и казна која чека инације и порицатеље истине.

5. У овој сури се говори о расправама и дискусијама које се некад воде уз аргументе, а некад без њих.

6. Такође се у овој сури доноси радосна вест за оне који се од греха својих покају. Велика им је почаст то што и анђели за њих опрост моле.

7. Говор о Судњем дану и Божијој моћи која ће доћи до изражаја тог дана.

8. Казивање о вернику из породице фараона је пример за сваког да'ију (мисионара) који жели да саветује свој народ. Осећаји и емоције нису довољни, него су уз то потребни јаки и необориви докази.

9. Детаљни говор о многим Божијим благодатима. Након тога се спомиње коначница која чека оне који поричу Божија знамења.

10. Сура Фуссилет говори о Кур'ану и односу порицатеља спрам њега. И поред своје слабости, они нису хтели да се одазову позиву, док су небеса, и поред своје величине, прихватила Божију наредбу.

11. Указивање на опасност лоших пријетeља који својим друговима улепшавају неверовање и заблуду.

12. Сура Фуссилет такође обухвата и нека питања везана за одгој која имају улогу приликом позивања људи у веру.

13. Претња онима који негирају Божије ајете и знамења и одбрана Кур'ана и напомена да је он књига у којој се налази лек и упута.

14. На крају се позивају људи да размишљају о свемирским пространствима као и о знаковима који

се налазе у самом човеку. Путем размишљања открива истину онај који жели да истину открије.

Двадесет и пети део

1. Сура Еш-Шура почиње спомињањем Кур'ана и његове објаве и да је он опомена Мекки, а и онима око ње. Он упозорава људе на Судњи Дан.

2. Бог одабира за доставу посланице онога кога Он хоће и није нимало чудно то што прописује у вери оно што је прописивао и претходним веровесницима.

3. Спомињање појединих доказа Божије једноће и моћи као што је даривање и ускраћивање потомака онеме коме Он то жели.

4. Сура завршава напоменом да је Кур'ан објава која даје живот људским срцима. Да ли си размишљао о томе колико је Кур'ан твоме срцу дао живота?

5. Сура Ез-Зухруф почиње говором о вредности и степену који Кур'ан поседује, затим наставља говор о дискусији са многобошцима. Потом се води расправа везана за неосновано слеђење предака у начину исповедања вере. Да ли си

размишљао о негативном утицају који оставља слепо слеђење?

6. Не брини се за нафаку, јер ју је Бог већ одредио и људе је једне над другим уздигао. Узвишени Бог је казао: „**Ми им дајемо све што им је потребно за живот на овоме свету.**“

7. Чувај се лошег пријатеља пре него што дође Дан када ћеш пожелети да си далеко од њега, али тог тренутка кајање неће бити од користи.

8. У наставку долази казивање о Мојсију. У њему се наводи да је фараон на основу моћи које је имао закључио да је бољи од Мојсија. Зато немој да те обмане овосветска уживања.

9. Напомена да ће на Судњем дану свака веза, осим везе засноване на богобојазности, бити неважна, зато буди уз доброчинитеље.

10. Размисли о разговору који ће водити становници Пакла са његовим чуварем анђелом Маликом.

11. Почетак суре Ед-Духан говори о објави Кур'ана и о сумњи која је била присутна код многобожаца и Божијој претњи упућеној њима. У њој се говори и о утицају охолости на одбијање истине, као и о последицама које имају охолници.

12. После тога се описује место које чека невернике, као и место које чека вернике.

О првима је Бог казао: **Дрво Зеккум биће храна грешнику.**

А о другима је Бог казао: **А они који су се Бога бојали, они ће на сигурном месту бити.**

13. Почетак суре Ел-Цасије говори о пространствима небеса и Земље и појашњава казну која чека охولة и оне који се изругују.

14. Пази се да не будеш од оних који следе своје страсти, јер постоје људи који су страсти своје за бога свога узели, а да тога нису свесни.

15. Сура се завршава описом страхаота Судњег дана, као и описом награде која чека вернике и невернике.

Двадесет и шести део

1. Сура Ел-Ахкаф почиње говором о савршености стварања као једном од доказа Божије једноће.

2. Након тога се говори о Кур'ану, а затим о дужности добротинства према родитељима, као и о погубности лошег односа према њима.

3. Кроз суру Ел-Ахкаф може да се дође до закључка да казна човеку некада дође у облику благодати, па га уништи: **„И кад угледаше облак на обзорју, који се према долинама њиховим кретао, повикаше: ‘Овај нам облак кишу доноси.’ – Не, то је оно што сте пожуривали: ветар који вам болну патњу доноси.**

4. Размисли о томе како су цини разумели ислам само због једног слушања Кур'ана. Има ли неко ко би поуку примио?

5. На крају суре Ел-Ахкаф се налази позив ка размишљању о космосу, као и напомена да ће доћи Дан у којем ће бити изложена сва дела и позив да се буде стрпљив као што су то били и веровесници.

6. Сура Мухаммед почиње подстицањем верника на борбу против неверника и указивањем на коначницу која чека једну и другу скупину.

7. Након тога се даје опис Раја и његових благодати, као и опис Пакла и казни у њему, затим се спомињу лицемери, који су лажно тврдили да размишљају о Кур'ану, само како би са себе скинули карактеристике дволичњака.

8. Сура Мухаммед се завршава саветовањем муслимана. На крају је Узвишени казао: **„А ако главе**

окренете, Он ће вас другим народом заменити, који онда као што сте ви неће бити.“

9. Сура Ел-Фетх на своме почетку доноси радосну вест у којој се наводи да ће се примирје на Худејбији да заврши на најбољи начин. То примирје је описано и као ослобођење и као велика победа.

10. Кроз ову суру се улива смиреност у срца верника и одстрањује се од њих свака врста туге, а лицемерима и многобошцима се прети великим злом које ће их снаћи.

11. Казивање о уговору на Худејбији и уздизање на посебан степен оних који су том уговору били присутни. Упућује се критика онима који су изостали том приликом и забрањује им се учествовање у ослобађању Хајбера.

12. Веома се јасно даје до знања да је Бог задовољан учесницима присеге под дрветом. Пази се да не будеш међу људима који мрзе оне са којима је Бог задовољан.

13. На крају суре се појашњавају особине скупине која ће да буде победоносна и која ће да успе.

14. Сура Ел-Хуџурат спомиње одређене прописе везане за лепо понашање и бонтон. Потруди се да их пронађеш и откријеш како би практиковао

оно што је лепо и похвално, а клонио се онога што је ружно.

15. Опасност веровања свим информацијама које до нас стигну, јер веома често последица тога буде кајање, зато покушај да потврдиш сваку информацију која дође до тебе, а поготово ако дође од некога ко не води бригу о томе.

16. Потврда правила да се братство заснива на веровању.

17. Спомињање неких правила понашања којима један верник треба да се окити.

18. Код Бога је најугледнији онај ко Га се највише боји, зато се пази пристраности по било којој основи.

19. Свака благодат коју поседује човек је од Бога.

20. На почетку суре Каф се спомиње негирање Посланика, мир над њим, од стране многобожаца као и аргументи који потврђују могућност проживљења након смрти.

21. Да ли док причаш имаш на уму да све то Бог чује и да два анђела задужена за праћење записују оно што говориш?

22. Опис смртног часа и онога што следи након тога попут Судњег дана, Пакла, Раја и сл.

23. Крај суре се бави тематиком којом се бавио и њен почетак, а то је говор о космосу и истинитости проживљења након смрти.

Двадесет и седми део

1. Почетак суре Ез-Заријат потврђује истинитост проживљења након смрти и обрачуна за учињена дела. Спомиње се и место на којем ће да окончају верници и неверници.

2. Да ли се бојиш за своју опскрбу? Узвишени Бог је расподелио опскрбу и нема нимало сумње да и ти у тој расподели имаш свој удео.

3. Многобошцима се излажу одређена казивања о претходним народима који су порицали истину, па су били уништени. Након тога се Посланику, мир над њим, наређује да опомиње људе.

4. На крају поглавља Узвишени је казао: **„Људе и цинне само створио само да Ме обожавају.** Да ли си размишљао о томе у коликој си мери остварио циљ због којег си створен?

5. Почетак суре Ет-Тур износи претњу многобошцима који су порицали истину, а потом се

спомињу благодати у којима ће да уживају богобојазни.

6. Петнаест узастопних питања пребацују човека из једног у друго стање и терају га на размишљање. То су питање која су Џубејра б. Мут'има довела до ислама.

7. Сура се завршава напоменом о важности стрпљивости и обожавања Узвишеног Бога. Размисли да ли ове две особине имају места код тебе.

8. Сура Ен-Неџм почиње похвалом Посланика, мир над њим, и потврдом његове безгрешности, као и потврдом да је Кур'ан објава од Бога који је Посланику, мир над њим, стигао преко анђела Гаврила.

9. Негирање истинитости божанстава која су обожавали многобошци, као и указивање на ништавност њиховог говора који нема везе са истином. Након тога долази упозорење на опасност говора о овим питањима на основу претпоставки.

10. Задњи део суре упозорава многобошце на казну која их чека у скорије време и даје им до знања да су и многобожачки народи пре њих такође били кажњавани и брисани са лица Земље.

11. Почетак суре Ел-Камер опомиње многобошце Судњим даном чије се време скоро

приближило, а опомиње их и потешкоћа и мукама које их чекају након проживљења.

12. И у овој сури се многобошцима указује на завршетак који су доживели претходни народи и да они нису бољи од њих.

13. Више пута се у овој сури људима даје до знања да је памћење Кур'ана и узимање поуке из њега веома олакшано, али главно питање гласи: Има ли неко ко би поуку примио?

14. Сура Ер-Рахман је лепотица Кур'ана и у њој се спомиње скупина благодати, а прва од њих је подучавање Кур'ану. Колико Кур'ана си ти научио?

15. Крај суре спомиње опис рајских башти и благодати које се налазе у њима. Да ли те твоји поступци воде ка тим баштама?

16. Почетак суре Ел-Ваки'а спомиње веома застрашујуће сцене. Покушај да их замислиш, ако већ ниси.

17. На Судњем дану ће да, сразмерно делима, постоје три скупине. Размисли у којој скупини си ти.

18. Навођење неких осећајних и видљивих доказа који указују на истинитост проживљења након смрти.

19. Сура се завршава описивањем смртног часа и враћа се на говор о три скупине људи.

20. Сура Ел-Хаидид почиње описом Божије моћи и величине, позивом у веровање и удељивање на Божијем путу.

21. Говор о светлу које ће да прати вернике на Судњем дану и које ће да буде недостижно за лицемере.

22. Размислимо на којем смо степену када је у питању ајет: „**Зар није време да се верницима срца смекшају кад се Бог и Истина која се објављује спомене.**“

23. Указивање на стварност овог света који није ништа друго него ли варљиво наслађивање. Након тога се људи позивају да пожуре као опросту Господара и Рају и да следе посланике који се спомињу на крају суре.

Двадесет и осми део

1. У сури Ел-Муцаделе се спомињу одређени прописи везани за зихар⁶, сашаптавање, као и љубав према Божијим непријатељима, па макар нам они били и најближи род. Тематика ове суре се бави

⁶ Зихар је термин који значи да муж својој супрузи каже да му она више није допуштена као што му није допуштена ни мајка.

свеопћим Божијим знањем које обухвата како видљиво тако и невидљиво.

2. Сура Хашр обухвата говор везан за битку Бени Надир, као и говор о пропису плена, вредности мухацира и енсарија, о понижењу лицемера, о степену Кур'ана и спомиње нека имена Узвишеног Бога као и осуду многобожаца.

3. У сури Ел-Мумтехана се излажу одређени прописи везани за љубав и мржњу у име Бога, као и прописи који указује да опхођење према неверницима са којима нисмо у рату треба да буде другачије него са онима који ратују против нас. Такође се спомиње и исељење жена и њихова присега.

4. Сура Ес-Сафф опомиње оне који говоре, а свој говор не потврђују делима и подстиче на борбу. У њој се говори и о позиву Мојсија и Исуса, као и о трговини од које ће људи да имају корист. То је трговина са Богом на начин на који је описана у сури.

5. Сура Ел-Џуму'а указује на Божију величину и узвишеност, критикује јевреје, из разлога што нису спровели у праксу оно што су знали. Подстичу се верници на извршавање обавезе као и на везу са Богом кроз Његово спомињање у које улази и хутба (говор) на џуми намазу (заједничка молитва петком за

време подне намаза). Такође се опомињу, како их немарност не би одвратила од обожавања Бога.

6. У сури Ел-Мунафикун се спомињу одређене особине лицемера којих требамо да се чувамо и указује се на пропаст коју ће да доживе они које њихов иметак и деца одврате од спомињања Бога.

7. Сура Ет-Тегабун појашњава Божију величину и Његово свеобухватно знање. У њој се спомињу и страхоте на Дан када се деси проживљење, као и напомена на опасност и искушења која човека могу да задесе од стране његове супруге и потомака. На крају суре се подстиче на богобојазност и удељивање иметка на Божијем путу.

8. Сура Ет-Талак наставља говор о прописима развода који су споменути у сури Ел-Бекаре и повезује их са сталном свешћу о Богу и са добротинством. Након тога се указује на народе који су се оглушили о наређењу Бога и посланика Његових.

9. У сури Ет-Тахрим се критикују они који дозвољене ствари сматрају забрањеним како би тиме задовољили некога. Супруге се подучавају кроз ову суру да не буду од оних који праве проблеме својим мужевима. У наставку се позивају верници ка одгајању својих породица и спомињу се страхоте

Паклене ватре. Пред крај суре се спомињу по два примера добрих и лоших супруга.

Двадесет и девети део

1. Кроз суру Ел-Мулк се откривају неки трагови Божије свеобухватне власти и спомиње се претња ватром која чека невернике.

2. Сура Ел-Калем се веома много бави указивањем на одређене принципе понашања и износи похвалу Посланику, мир над њим, као особи са најлепшим моралом. У наставку се указује на један пример ружног понашања кроз казивање о једном неверничком поглавару, а затим се спомиње прича о власницима баште из које се извлачи поука да ће они који су шкртарили бити разочарани губитком онога што су поседовали. После тога се спомиње расправа са многобошцима.

3. Опис страхаота Судњег дана и поделе листова у којима су записивана дела, и напомена да је вера са којом је послат Мухаммед, мир над њим, истина.

4. Сура Ел-Ме'ариц спомиње неке од страхаота Судњег дана, па где су они који о томе размишљају?

Затим се износи похвала скупини људи који поседују одређене особине о којима треба размислити.

5. У сури Нух се износи казивање о посланику Нуху (Ноа) и његовим разноврсним начинима позивања људи у вери и поред тога што је његов народ био веома охол. Кроз ово казивање се прожимају утицај и плодови истигфара (тражења опроста) као и велика брига за упућивање молитве за родитеље.

6. Сура Ел-Џинн говори о начину на који су џинни примили ислам и да међу њима има и верника и неверника. У овој сури се налази и претња многобошцима, као и негирање исправности поступака врачара и оних који тврде да знају невидљиви свет.

7. Сура Ел-Музземмил појашњава да су богослужење и стрпљивост најбољи узроци који помажу да се потешкоће превазиђу. Такође се у овој сури подстиче на извршавање одређених богослужења.

8. Сура Ел-Муддессир подстиче на позивање у Божију веру и спомиње један од примера који указује на оне који су порицали истинитост Кур'ана. Након

тога се износи опис Секара (Пакла) и упућује се критика многобошцима који главе окрећу од истине.

9. У сури Ел-Кијаме се описује Судњи дан као и догађаји пре и после његовог наступања. Размисли о томе шта си припремио за тај Дан.

10. Сура Ед-Дехр на веома сажет начин описује патње којима ће неверници да буду изложени као и благодати које чекају вернике.

11. У сури Ел-Мурселат се потврђује истинитост проживљења након смрти и свођење рачуна. У овој сури се често пута понавља ајет: **“Тешко тога дана порицатељима!”** Зато буди опрезан!

Тридесети део

1. Кроз поглавља овог дела се спомињу разни догађаји који ће да се десе на Судњем дану. Размисли о сури Ен-Наба', о завршетку суре Ен-Нази'ат и 'Абесе, о сурама Ет-Теквир и Ел-Инфитар.

2. Веома се много у одређеном броју сура овог дела говори о начину понашања, оном позитивном, а и оном негативном. Размисли добро о томе!

3. Овај део говори и о Кур'ану као истинитом говору. Погледај нпр. завршетак суре Ет-Теквир.

4. Такође се кроз овај део може приметити мноштво заклетви појединим створењима. У овом делу постоји највише заклетви, а оне се налазе у сури Еш-Шемс која садржи једанаест њих. Размисли зашто је то тако и у чему је тајна у свему томе и због чега се Узвишени Бог куне.

5. У овом делу се спомиње неколико казивања о претходним народима о којим је већ говорено у претходним деловима, осим казивања везаног за Асхабу-л-Ухдуд, тј. оне који су ровове копали.

6. Људи се позивају ка размишљању о животу и коначници на којој ће завршити створења. То нас све подстиче на улагања труда и слеђење истине.

7. Прво поглавље Кур'ана које је објављено налази се у овом задњем делу. Ради се о сури Ел-'Алек која почиње речима: „Учи.“ Најузвишенија књига која се чита је Кур'ан!

8. Део се завршава двема сурама (са два поглавља) које нас одгајају и које нас повезују само са нашим Господарем.